

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2013/20 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı:2014/63

Karar Günü:2.10.2014

R.G. Tarih-Sayı:6.12.2014-29197

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Millet Partisi 2012 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Haşim KILIÇ, Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL, Zühtü ARSLAN ve M. Emin KUZ'un katılımlarıyla 11.2.2014 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle suç duyurusunda bulunulup bulunulmayacağı sorunu görüşülmüştür.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 73. maddesinin üçüncü fıkrasında "*İller teşkilatından gönderilenler ve parti merkezine ait olan kesin hesapların, Merkez Karar ve Yönetim Kurulunca incelenerek karara bağlanacağı*" öngörülmüş ve aynı Kanun'un 74. maddesinin ikinci fıkrasında da "*Siyasi partilerin genel başkanları, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesin hesap ile parti merkez ve bağlı ilçeleri de kapsayan iller teşkilatının kesin hesaplarının onaylı birer örneğini Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine ve bilgi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na vermek zorundadırlar. Bu belgelere, ilgili siyasi partinin aynı hesap döneminde edindiği taşınmaz ve değeri yüz milyon lirayı aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların değerleri ile edinim tarihlerini ve şekillerini de belirten listeleri eklenir.*" denilerek il örgütlerinden gönderilen kesin hesaplar ile parti Genel Merkezine ilişkin kesin hesabın Merkez Karar ve Yönetim Kurulunca incelenerek karara bağlanacağını ve birleştirileceğini ve birleştirilmiş kesin hesap cetvellerinin Anayasa Mahkemesine sunulacağı hükme bağlanmıştır.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 19.2.2013 tarih ve C.02.0.CBS.0.01.02.04/218 sayılı yazılarına ekli listede Millet Partisinin aktif görünen 32 il ve bağlı ilçe örgütüne ait kesin hesaplarının gönderilmediği, 5 il ve bağlı ilçe örgütüne ilişkin ise 2012 yılı içerisinde her hangi bir gelir ve giderin gerçekleşmediği ifade edilerek 2012 yılı kesin hesaplarının gönderilmediği tespit edilmiştir.

Siyasi partilerin faaliyetlerini yürüttükleri genel merkez, il, ilçe ve belde başkanlıklarına ait yerler partilerin kendilerine ait olabileceği gibi kiralık olarak da kullanılabilecektir. Şayet, parti yetkililerine ait veya bunların kendilerinin kullandıkları yerlerde siyasi parti faaliyette bulunuyor ise bu takdirde kira sözleşmesi düzenlenerek isabet eden tutarın partiye bağış olarak kaydedilmesi gerekir.

Ayrıca, partilerin genel merkez, il, ilçe ve belde başkanlıklarının hayatın olağan akışı gereği kira, su, elektrik, posta, telefon, kırtasiye, tutulacak defterlerin satın alınması vb. bir takım genel yönetim giderlerini de yapması gerekir.

2820 sayılı Kanun'un 69. maddesinde, bir siyasi partinin bütün gelirlerinin, o siyasi partinin tüzelkişiliği adına elde edileceği; 70. maddesinde, siyasi partilerin giderlerinin amaçlarına aykırı

olamayacağı ve bir siyasi partinin bütün giderlerinin, o siyasi parti tüzelkişiliği adına yapılacağı; 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde de yapılan inceleme ve araştırmaları engelleyen ve istenen bilgileri vermeyen parti sorumluları hakkında altı aydan bir yıla kadar hapis ve altmış milyon liradan az olmamak üzere ağır para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır. Bu hükümlere göre, parti yetkililerinin genel yönetim giderlerini kendi imkânlarıyla karşılamaları mümkün değildir. Parti yetkililerinin, bu şekilde yapmış oldukları gider bedellerini partiye bağış geliri olarak kaydetmek suretiyle parti tüzelkişiliği adına hesaplara dâhil etmesi gerekir.

Yönetim giderlerinin hesaplarda görülmemesi kayıt dışı gelir ve gider oluşturulmuş olduğunu göstermektedir. Bu durumda, 2820 sayılı Kanun'un 69. ve 70. maddelerine aykırı davranılmış olmaktadır.

Mahkemeye bilgilerin istendiği şekliyle verilmemesi, hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması, hesabın dışında gelir ve gider oluşturulması, inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan dolayı 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine istinaden gerekli işlemlerin yapılmasını temin için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekir.

Bu itibarla Millet Partisinin 2012 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

1- Genel Merkeze ait kesin hesapların sunulmasından dolayı işin esasının incelenmesine,

2- Esas incelemenin yapılması için, Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir-gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterleri Sayıştay Başkanlığına göndermesi için Partiye bu kararın tebliğinden itibaren 30 gün süre verilmesine,

3- Anayasa Mahkemesine istenen bilgilerin istendiği şekliyle verilmemesi, hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması, hesabın dışında gelir ve gider yapılması, inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan, Parti sorumluları hakkında 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca yasal işlem yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Millet Partisinin, Anayasa Mahkemesine verdiği 2012 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Raportör Sadettin CEYHAN tarafından heyete sunulan esas inceleme raporu, Anayasa ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Kanun'un ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde Partinin 2012 yılı gelirlerinin 135.755,58 TL, giderlerinin 129.664,48 TL olduğu, nakit mevcudu olarak ise 2013 yılına devredilen tutarın 18.085,10 TL olduğu anlaşılmaktadır.

Partinin 2012 yılı kesin hesabının gelir ve gider rakamlarının yukarıda açıklanan tutarlardan oluştuğu, bu hâliyle 2012 yılı kesin hesabının doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Partinin Genel Merkez gelirleri 17.925,00 TL olarak gösterilmiş olup bunun 11.725,00 TL'si üye yıllık aidatı gelirlerinden, 900,00 TL'si üye bağışlarından, 5.300 TL'si diğer bağışlardan oluşmaktadır.

Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Gelirleri

Partinin il örgütlerinin 2012 yılı gelirleri toplamı 117.810,58 TL olup bu tutarın 1.420,00 TL'si üye giriş aidatı gelirlerinden, 41.727,79 TL'si üye yıllık aidatı gelirlerinden, 61.087,94 TL'si üye bağışlarından, 13.574,85 TL'si diğer bağışlardan oluşmaktadır.

Partinin il örgütlerinin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

B- Giderlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Giderleri

Partinin Genel Merkez giderleri toplamı 11.916,89 TL olup bunun 130,00 TL'si temsil ağırlama giderlerinden, 3.702,65 TL'si haberleşme giderlerinden, 184,00 TL'si vergi, sigorta, noter giderlerinden, 4.385,24 TL'si reklam, basın, yayın, ilan giderlerinden, 3.515,00 TL'si ısınma, aydınlanma ve temizlik giderlerinden oluşmaktadır.

Parti Genel Merkezinin 2013 yılına devreden nakit mevcudu 11.359,84TL'dir.

Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede, giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Giderleri

Partinin il örgütlerinin 2012 Yılı giderleri toplamı 117.747,59 TL olup bu tutarın 10.333,53 TL'si temsil ağırlama giderlerinden, 2.666,40 TL'si kırtasiye ve büro malzemeleri giderlerinden, 6.019,06 TL'si haberleşme giderlerinden, 227,46 TL'si kargo giderlerinden, 8.185,00 TL'si seyahat ve konaklama giderlerinden, 69.955,23 TL'si bina kira giderlerinden, 1.811,00 TL'si bina aidat ve bakım onarım giderlerinden, 10.981,14 TL'si ısıtma, aydınlanma ve temizlik giderlerinden, 1.534,90 TL'si otomobil yakıt ve bakım giderlerinden, 1.925,87 TL'si vergi, sigorta ve noter giderlerinden, 150,00 TL'si bayrak, afiş ve rozet giderlerinden, 2.089,00 TL'si basın, yayın, ilan giderlerinden, 1.119,00 TL'si kongre giderlerinden, 750,00 TL'si demirbaş giderlerinden oluşmaktadır. Parti il örgütlerinin gelecek yıla devreden nakit mevcudu 6.724,96 TL'dir.

Partinin il örgütlerinin 2012 yılı kesin hesap çizelgelerinin gider bölümü üzerinde yapılan incelemede, giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

C- Parti Mallarının İncelenmesi

Partinin 2012 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan incelemede, herhangi bir taşınmaz mal ediniminde bulunmadığı görülmüş, edinilen toplam 750,00 TL değerindeki taşınır mal ve menkul kıymet ediniminin ise 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

IV- SONUÇ

Millet Partisinin 2012 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

Esas Sayısı:2013/20 (Siyasi Parti Mali Denetimi)**Karar Sayısı:2014/63**

Partinin 2012 yılı kesin hesabında gösterilen 135.755,58 TL gelirin, 129.664,48 TL giderin ve 750,00 TL tutarındaki taşınır mal ediniminin eldeki bilgi ve belgelere göre doğru ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olduğuna, 2.10.2014 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili	Üye	Üye
Serruh KALELİ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Zehra Ayla PERKTAŞ
Üye	Üye	Üye
Recep KÖMÜRCÜ	Burhan ÜSTÜN	Engin YILDIRIM
Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Hicabi DURSUN	Celal Mümtaz AKINCI
Üye		Üye
Erdal TERCAN		Muammer TOPAL
Üye		Üye
M. Emin KUZ		Hasan Tahsin GÖKCAN